

PENKTOJI PAMOKA

Trečioji linksniuôte

Daiktāvardžių galūnės	-is	(výriškos ir moteriškos g.
kilmininkè	-ies	

Vienāskaita

V.	kas?	žvėris	dantis	vinis	širdis
K.	ko?	žvérięs	dantięs	vinięs	širdięs
N.	kam?	žvériui	dañčiu	<u>viniai</u>	<u>širdžiai</u>
G.	ką?	žvérį	dañtį	vinių	širdi
Įn.	kuo?	žvérimi	dantimi	vinimi	širdimi
Vt.	kame?	žvėryjė	dantyjė	vinyjė	širdyjė
š.		žvérię	dantię	vinię	širdię

Daugiskaita

V.	kas?	žvėrys	daňtys	vînys	šîrdys
K.	ko?	žvériū	dantū	viniū	širdžiū
N.	kam?	žvérims	dantîms	vinîms	širdîms
G.	ką?	žvérîs	dantis	vinîs	šîrdîs
Įn.	kuo?	žvérîmîs	dantimîs	vinimîs	širdimîs
Vt.	kame?	žvéryse	dantysè	vînysè	šîrdysè

Pažiūrėjė į šią lentelę, pasakykite, kuriamė liūksnyje výriškos ir móteriškos giminės daiktāvardžiai turi skirtinges galunes. Tàs galunes pabraukite.

Išlinksniúokite žodžių debesis, kulnis, ántis.

Parašykite vienaskaitos naudiniñką.

kas?	kam?	kas?	kam?
ausis	<u>ausiai</u>	debesis	<u>debesiui</u>
žasis	<u>žagiai</u>	šalnis	<u>šaliai</u>
vagis	<u>Vagiui</u>	pilis	<u>piliagi</u>
ántis	<u>anciai</u>	ugnis	<u>ugniasi</u>
mintis	<u>minčiai</u>	pušis	<u>pučiai</u>
žvéris	<u>žvériui</u>	praeitis	<u>praeičiai</u>
iltis	<u>ilčiai</u>	viltis	<u>viltčiai</u>

Kurië iš šių daiktāvardžių yrà výriškos giminës?

Daugumà trečiõs linksniuõtés daiktāvardžių yra móteriškos giminës.

Surašykite sëkančius daiktāvardžius i atitiñkamus stulpe-
liùs págal jü linksniuõtę.

Naktis, váljis, šaltis, pusnis, dviratis, sagtis, peilis,
kálvis, avis, káilis, pasáulis, sudétis.

Pirmos linksniuõtés

Šalčio
Dviracio
Peilio
Kalvio
Kailio
Pasaulio

Trečiõs linksniuõtés

Nakties
Valties
Pusnies
Sagties
Avies
Sudetries

Irašykite.	Vienāskaita	Daugiskaita
V. kas?	žmogūs	žmónēs
K. ko?	<u>žmogaus</u>	<u>žmoniy</u>
N. kam?	<u>žmogui</u>	<u>žmonems</u>
G. ką?	<u>žmogu</u>	<u>žmoneš</u>
Łn. kuo?	<u>žmogumi</u>	<u>žmonēmis</u>
Vt. kame?	<u>žmoguje</u>	<u>žmonese</u>
Š.	<u>žmogaū</u>	<u>žmonēs</u>

Penktoji linksniuotē

Daiktāvardžių galúnės:

výriškos g.	-uo	móter. g.	-uo	-é
kilmininkè	-ens		-ers	

Vienāskaita				
V. kas?	vanduō	šuō	sesuō	duktě
K. ko?	vandeñs	šuñs	seser̄s	dukteřs
N. kam?	vándeniui	šùniui	s̄eseriai	dùkteriai
G. ką?	vánden̄i	šùnī	s̄eser̄i	dùkter̄i
Łn. kuo?	vándeniu	šuniù	s̄eseria	dùkteria
Vt. kame?	vandenyjè	šunyjè	seseryjè	duktryjè
Š.	vandeniē	šuniē	seseriē	dukteriē

Daugiskaita

Š.V.	kas?	vándenys	šūnys	sēserys	dùkterys
K.	ko?	vandenū	šunū	seserū	dukterū
N.	kam?	vandenīms	šunīms	seserīms	dukterīms
G.	kā?	vándenis	šunis	sēseris	dùkteris
Įn.	kuo?	vandenimis	šunimis	seserimis	dukterimis
Vt.	kame?	vandenysè	šunysè	sēserysè	dukterysè

Išlinksniuokite žodžių, ruduō, akmuō.

N a m ū d á r b a s

Parašykite daiktāvardžius kilminiñko liñksnyje.

Kas?	Ko?	Kas?	Ko?
obelis	<u>obels</u>	atmintis	<u>atminties</u>
brólis	<u>brolio</u>	pasáulis	<u>pasaulio</u>
avís	<u>aries</u>	akis	<u>ahies</u>
kiškis	<u>kiškio</u>	mintis	<u>minties</u>
žvérís	<u>žvéríes</u>	šaltis	<u>šalies</u>
káilis	<u>káilio</u>	dvíratis	<u>dviračio</u>
ugnis	<u>ugnies</u>	pilis	<u>pilies</u>

Dabar patikrinkite savo dárba.

Nors visi šie daiktāvardžiai turi galūnę -is, tačiau vieni yra pirmos, o kiti trečios linksniuotés. Gal jau būsite pastebėję, kad daiktāvardžiai, kuri ē turi kiñti paskutiniame skiemenyje, yra trečiós linksniuôtés (obelis, šalis, išmintis).

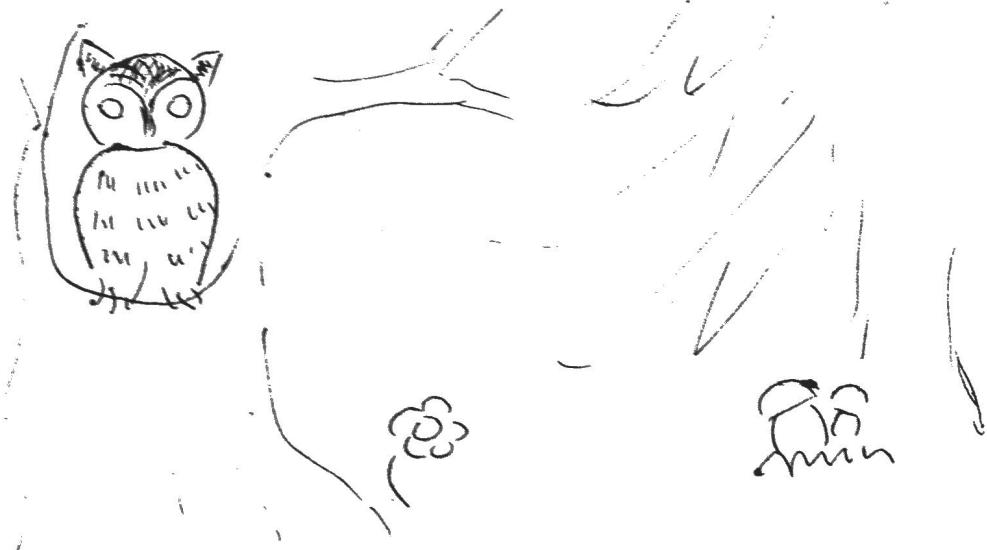
Irašykite praléistas daiktāvardžių galūnes.

1. Nakt j e smetù bùvo šálta.
2. Obel s šakosè úkavo peléda.
3. Ant av l e skáilio sédéjo sénis ir kùrsté ugn j.
4. Jõ mint i s bùvo kituř.
5. Ugn j a užgësus, jis viš tebesédéjo.
6. Viša nakt j negaléjau ak i u sumérkti.
7. Aus y s eskambéjo tráukinio švilpìmas, o pro màno aki s bëgo matýti vaizdaï.
8. Bùvo taip tylù, kad galéjau girdéti sàvo šird j e plakimà.
9. Dur y s bùvo präviros.
10. Därësi šálta, ir aš kalenaü dant i m s.

Parašykite daugiskaitą

Medus	<u>medùs</u>
sùnùs	<u>sùnùs</u>
skaïčius	<u>skaiciài</u>
stàlius	<u>staliài</u>

lietus	<u>lietùs</u>
vaisius	<u>vaišiai</u>
ámžius	<u>amžiai</u>
žmogus	<u>žmonës</u>

Nurašykite sākinius, pakeisdami vardiniñką tiñkamu linksniù.

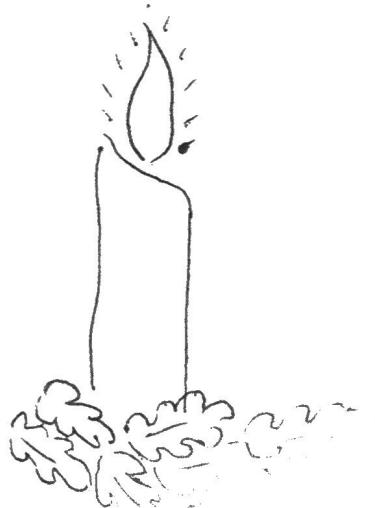
rudens *Lietaus*
 Bùvo (ruduo) dienà. (Lietus) nuprausti mēdžiai ir gätvës
 atródë švärūs. Kelì žvírbliai tãškësi (*vanduo*) *Algis* ir Saúlius
 ējo iš mokýklos. Víeno nãmo kiemè pamâtë (*šuo*), kuris piktañ ló-
 jo. Saúlius bijójo (*šuo*) *Suns* *akmenys*.
akmens
 - Neimk (akmuo), - sùdraudé Algis, - nereikia gäsdinti (*šu-*
nys) *akmenys*.

Saúlius nûmetë (akmuo). Pašóko išsigañdusi voveráitë ir
 užbëgo mēdžio (*liemuo*) aukštyn. Sustójęs prië namû, Algis pàda-
 vë knygàs (*sesuo*) ir pasáké. *Sauliu*

- Aš tik palydésiu *Saulius* namô ir tuõj grîšiu.

Pabraükite daiktâvardžius, išréikštus vardiñinko liñksniais.

Kur bëga *Šešupé*, kur *Nëmunas* tëka, ten mûsų *tèvyné*, graži
Lietuvâ. Ten *broliai artojai* lietùviškai šnëka, ten skañba po
 káimus Birùtës *dainà*. Tegù bëga mûsų *upës* i jûras giliásias, te-
 gu skañba mûsų *dainos* po šalîs plaçıásias. Pakeléjè guléjo dide-
 lis *akmuo*. *Akmenys* tiñka statýbai. Augino *tèvelis* trîs súnus.
 Visi trîs súnus *žuvo* kovoje. Láisvës Lietuvai. - sušùko *Romas*
Kalanta.

Įrašykite kilmiñinko galūnes.

Spýglis ežerè yra daûg žuvy ir vëžliy. Ant tilto suséde vaikai žuvâvo. Po piety visi ējo máudytis. Ant vandens lelijos lapa tupéjo peteliškë. Dainavos laukuose râdome daug peteliškiy. Atsisédome ant akmeny dideliû medžiy pavé-sy. Vakarè klaûsémës varliy koncertq.

Įrašykite naudininko galūnes

Visiems vaikams patiñka vâsara. Gražiam orui  asant, žaïdžiame laukè. Lietui užëjus, râšome láiškus draugam ir draugem (mot. g.). Kañtais parašau ir močiutei i Lietuvâ. Kas vâsara išvýkstame dvíem savaitem atóstogû. Mâno broui ir seserei labaî patiñka máudytis. Saulei nusiléidus, darosi ganà vësù. Grîždamì pañnešame gëliû kambarui papuôsti.

Įrašykite galiniñko galūnes.

Aš turiù du brolius ir seseris. Mano brólis mėgsta skaitýti knygq. Aš mėgstu istorijq ir tautiniù šokius. Mâno vyresnýsis brólis jau vairúoja automobilj. Šeštadienj jis àtveža manè ir draugq i mokyklq. Kañtais jis p adeda man paruôsti pamokas. Turiù sesute, kuri vis atsineša lèlg ir žaislus i mâno kambarj. Mes labaî norėtume pamat ti Lietuvq.

Įrašykite įnagininko galūnes.

Mūdu su broli iu nūtarėme pasivažinęti dviračis. Tie-siausiu keliu pasukome į parką. Ten turėjome susitikti su draugais. Vėjas švilpė pro mūsų ausis, o mes géréjomės gra-žiù reginiiu. Slėnio viduriu tekėjo upėlis. Stačiù šlaitiu kópė kėletas vaikų. Parke žaidėme sviediniu, išstėmės laiveliu. Takeliai jau buvo nukloti kriñtančiais lapais.

Įrašykite viētininko galūnes.

Miške jau tilo paūkščių giesmės. Senamè ažuole šoki-néjo voveráitė. Danguje nebuvó né vieno debesëlio. Vidùdienio kaitroje paliñkës kařklas upelyje miřkë sàvo šáką. Vandenyje, lyg veidrodyje, atispindéjo dangaüs mélýnë. Lengvosè bangelëse máudësi sáulë. Į ją žiūréjo pakrantéje sutűpë krúmai.

Įrašykite tiñkamas daiktävardžių galūnes ir paskaitykite.

Buvó daūg lietus. Ežero vanduō pakilo ir patvindé namus. Žmones déjo smëlio maišys krantáms apsáugoti. Vėjas vârë vis didesnès bangas į krantq. Į talką atëjo ir jaunimas. Jie kâsë smëlj ir pýlë į maišys. Jaunuoliqi buvo pavařge, bet ir linksmi, atlikë gérą darbq. Žmónës padékójo jaunuoliams Kur pirmà žaliävo pievos ir žydéjo géles, dabař telkšójo pelkes.

Įrašykite tiñkamas daiktāvardžių galūnes ir paskaitykite.

Šiañdien mes bùvome muziejuje. Ten mātēme senóviškų baldu, molinių puodu, dárbo īrankiu ir kitū dalyku. Kai žmones dar neturéjo mašinu, jie viskā turéjo pasidaryti rankomis. Tam reikéjo daūg dárbo valandu. Kitamè kambaruje bùvo paveikslu. Jų spalvos bùvo grāžios ir dañnios. Toliau - sienose sukabinti senóviški ginklai. Tével is sākè, kad seniau ir Lietuvos žmónës panašiùs indus ir baldus vartójo. Gal po šimto metu, atèjë i muzieju, vaikai stebësis ir mūsų padarytais daiktais.

Pabraükite mažýbinius ir malóninius daiktāvardžius.

Ateïk, ateïk, pavasarëli,
baltū berželių takeliù,
atnèšk žemëlei jaunystëlę,
atnèšk jai tûkstančius géliu. (Iš Ilčiuko dainu
rinkinio)

Pàbrauktus daiktāvardžius i trašykite i langeliùs ir pažymékite jų
giminę, skaïciu, liñksni i linksniuõtę.

Daiktāvardis	giminë	skaïcius	liñksnis	linksniuõtë
Pavasarëli	Vyr.	Vien	Kq	Pirmaji
berželiu	Vyr.	Daug	Ko.	Pirmaji
takeliu	Vyr	Daug	Kuo	Pirmaji
žemelei	Mot	Vien	Kam	Antroji
jaunyste lę	Mot	Vien	Kq	Antroji